

Erikas Judlavas (Eric Yudelove)¹
GYVYBĖS MEDIS ir DAO²
 (ištraukos; bendram susipažinimui)

ŠAMANAS IR TRYS PASAULIAI

Filosofijos, religijos, mokslo, misticizmo ir magijos šaknys nusidriekia į tolimą praeitį. Šiuolaikinis žmogus, *homo sapiens*, daug senesnis, nei daugumai atrodo. Antropologų iškaskenos vis papildo mokslo žinias apie žmonijos amžių. Senieji piešiniai ant uolų yra jų nežodinis palikimas. Šie piešiniai yra kur kas svarbesni už regimą jų turinį: žmonių, gyvūnų figūros, medžioklių ar kovų scenos. Tai buvo maginės priemonės, kurias šamanai naudojo siekdami pritraukti savo bendruomenei ar genčiai sėkmę ir sveikatą, sustiprinti karių drąsą, padidinti vaisingumą ir t.t. Šamanas arba žynys, arba žiniuonis – tai tarpininko tarp regimo ir neregimo pasaulių prototipas. Jis galėjo bendrauti su gamtos, augalų ir gyvūnų dvasiomis, kuriančiomis ir griauančiomis jėgomis, daugybe dievų ir saugančių dvasių. Savo bendruomenei šamanas buvo gydytojas, magas, šventikas ir išmintingas mokytojas.

Šamanizmas, be abejo, labai sena tradicija, kuri vystėsi ištisus tūkstantmečius. Ji lydėjo žmoniją nuo priešistorinių laikų per visą jos vystymosi raidą.

Ankstyvosios žmonijos jaunystės laikais vidinis pasaulis besivystančiam žmogui buvo toks pats realus kaip ir išorinis. Šamanas atlieka kelionę į vidinį pasaulį, kad iš ten darytų poveikį išoriniam pasauliui. Būtent kelionė į vidinį pasaulį sudaro visų meditacinių praktikų esmę: Vakarų Magijos, Kabalos, DAO jogos ir visų kitų kontempliacijų. Tai Tradicija, kuri egzistuoja ne mažiau kaip šimta tūkstančių metų, tiksliau, tiek, kiek ir pats *homo sapiens*.

Šamanais buvo labiausiai vidinį pasaulį įvaldę genčių nariai. Gentainiai pastebėdavo ir vertindavo šiuos gebėjimus, tokie žmonės įgydavo naują statusą savo bendruomenėje. Savo sugebėjimus jie perduodavo arba bandydavo perduoti iš kartos į kartą. Taip kūrėsi tradicija. Kūrėsi kanonas, kuris veikė tol, kol gentis patekdavo kitos, stipresnės, įtakon su kitomis šamanizmo tradicijomis; arba tas pats šamanas išvysdavo naują, dar stipresnį reginį, ir tada senuosius papročius

¹ E. Judlavas yra vienas pirmųjų Gydančiojo DAO meistro Mantek Čia mokinių, pats tapęs Gydančiojo DAO instruktoriumi. Gimęs žydų bendruomenėje, jis nuo mažens daug metų studijavo, praktikavo ir dėstė Kabałą, Vakarų Tradicijos magiją bei šamanizmą. Visose šiose Tradicijose jis pasiekė aukštų išvėntinimų pakopų. Minėtas savo patirtis aprašo knygoje *Gyvybės Medis ir DAO*. Gydantis DAO, kurį į Ameriką atnešė Mantek Čia ir kurį praktikuoja E. Judlavas, pranoksta indų tantrą ir yra vadinamas Rytų alcheminėmis ir seksualinėmis misterijomis. Tai metodas, kaip kundalinio energijas pakelti stuburu iki 7 čakros ir palaikyti fizinį organizmą aukštesnės energinės būsenos. Tam nereikia aukšto dvasinio pažinimo, o fiziniai organai nuolat aprūpinami energija, visada naudojami efektyviai ir sukuria fizinės sveikatos oazę Materijoje. Tai asmenybės alchemija, taurinanti cheminę fizinio pasaulio materiją. Autoriaus pastebėjimai apie DAO ir kabałą yra labai vertingi (vert.past.).

² Dao reikšmę apibrėžti vien tik žodžiu *kelias* yra per siaura. Biblijos įžanginiame sakinyje: „Pradžioje buvo Žodis“ graikų k. žodis *Logos* („žodis“) kinų kalba taip pat verčiamas Dao. Pirmapradis Dao buvo Pirminė Realybė, pati pirmoji priežastis viso, kas yra. „Būdas daryti yra būti“ – sakė Lao Dzi. Daosistai negarbina jokios dievybės. Greičiau tai yra gyvenimą teigianti filosofija negu religija. Ši filosofija stengiasi padėti žmogui surasti jo tikrąją prigimtį ir Kelią, parodyti, kaip žmogus gali pasiekti harmonijos su kosmoso jėgomis. Istoriniu požiūriu daosizmas plėtojosi dviem kryptimis: ezoterinis daosizmas, kurį propagavo išminčiai, atsiskyrėliai ir vienuolynuose gyvenę puristai, ir paprastesnis masinis egzoterinis daosizmas. Ezoterinis daosizmas daugiausiai dėmesio skirdavo magiškiems ritualams, tobulino metodikas, kaip panaudoti viena kitą veikiančias energijas galiai įgyti. Egzoterinė, arba masinė, daosizmo forma apjungė daugybę senosios Kinijos tikėjimo Gamtos jėgomis religijų krypčių.

keisdavo nauji. Greitai atsirado žyniai, tarp kurių dar būdavo tikrųjų šamanų, bet jau atsirado ir tokių, kurie tik suprato dogmą, bet jau nesugebėdavo jos išgyventi vidiniame lygyje.

Taip šamanizmą galima vadinti tiek misticizmo, tiek ir religijos, kaip ezoterinių bei slaptų, taip ir egzoterinių bei visuotinių, pradininku.

Šamano visata susideda iš trijų pasaulių: viršutinio, vidurinio ir žemutinio pasaulių. Mes gyvename viduriniame pasaulyje, Žemės paviršiuje. Šamanas gali keliauti tiek į žemutinį pasaulį po žeme, tiek ir į viršutinį pasaulį virš žemės, priklausomai nuo kelionės tikslo. Žemutiniame pasaulyje šamanas gali rasti akmenų, augalų ir gyvūnų jėgas. Viršutiniame pasaulyje jis ieško dvasių–sargų ir dievų globos bei nurodymų. Šamanas kelionę atlieka pasinerdamas į meditacinį transą, kurį pasiekti jam padeda ritmiškas būgno garsas. Viršutinis ir žemutinis pasauliai – tai didžiulės teritorijos, kurias jis turi įsisavinti mokinystės metu. Visi trys pasauliai vienodai realūs, nei vienas nėra viršesnis už kitą. Per savo gyvenimą šamanas gali turėti ne vieną globėją, jėgą ar gyvūną, parsineštus iš Žemutinio pasaulio. *Jėga* – labai talpus žodis šamano žodyne. Ji reikalinga tam, kad išlaikytų sveiką kūną ir protą kelionėms į viršutinį pasaulį, ieškant globos ir patarimų pas dvasias–sargus ir dievus. Viduriniame (realiame) pasaulyje šamanas naudojami savo jėga ir realizuoja vadovavimą. Jis gali pasisiųsti savo jėgą arba pritvirtinti ją konkrečioje vietoje. Jis gali savo jėga pakrauti objektus ir paversti juos energijos šaltiniais. Jis taria užkalbėjimo žodžius ir pasiunčia savo jėgą į ant uolos nupieštus piešinius, kurie tada tampa sėkmės garantu. Šamanas gali savo jėgą naudoti gydymui, pasiųsdamas ją į paciento kūną ir išvarydamas iš jo pikta lemiančias įtakas.

DAO JOGA IR KABALA

Šamanizmas sudaro visų šiuolaikinių mistinių ir ezoterinių sistemų pagrindą. Jis dar tebeegzistuoja dar grynų pavidalu daugelyje pasaulio kraštų. Šią knygą pradėjau nuo glaustos šamanizmo apžvalgos todėl, kad jis kupinas nuorodų DAO jogos ir Kabalos teorijos bei praktikos palyginimui. Mes lengviau galėsime suprasti daosistų ir kabalistų mąstymo metodus bei stilius, jeigu juos interpretuosime viršutinio, vidurinio ir žemutinio pasaulių terminais.

DAO joga apima visus tris pasaulius. Glaustai tariant, ji yra labai subtiliai ir itin giliai išstobulinta šamanizmo sistema. Jogos praktika prasideda nuo fizinio kūno energijos stiprinimo, harmonizavimo ir kaupimo. Po to ši energija, arba *ki*, *či*, keičia savo formą, kai praktikuojantis išmoka ją kaupti iš viršaus ir iš apačios, tuo pačiu įgydamas gebėjimą keliauti į viršų arba į apačią.

Apie Kabalą labai sunku kalbėti kaip apie vientisą sistemą, *nes egzistuoja gausybė tradicijų*. Tarp griežtai ortodoksinių žydų kabalistų, prieš pradėdant studijuoti kabalos paslaptis, kabalistui privalo gerai žinoti Toros (*Penkiaknygės*) dėsnius, turėti žmoną ir vaikų. Toros dėsniai, kuriems paklūsta žydai, yra grynai viduriniojo pasaulio dėsniai. Ortodoksinių žydų kabalistų dėmesys visada nukreiptas tik į viršutinį pasaulį. Vėlesnėje žydų kabalistikoje atsiranda tendencijos įtraukti į sistemą ir žemutinį pasaulį, bet tikrasis kabalos tikslas buvo ir yra viršutinis pasaulis.

Vakarų kabala daug artimesnė šamanizmui už žydiškąją. Ji operuoja visuose trijuose pasauliuose. *Vakarų kabala – tai ezoterinė sistema, skirta transformuoti Didžiuoju Darymu užsiėmusio kandidato psichiką*. Savo pasaulėžiūra ji labai artima DAO jogai. Vakarų Tradicijos kabalistas savo Didžiojo Darymo metu pasiekia tai, ką daosistai vadina Auksinės Gėlės Paslaptimi arba budistai – Nirvana. Tai tikslo pasiekimas. Ne daugelį Kelias atveda į šią realizaciją, nors yra daugybė visą gyvenimą praleidžiančių Kelyje.

Vakarų kabala privalo būti pripažinta kartu su žydų kabala ir Dao joga. Visuomenė žydų kabalistą gerbia kaip išminčių; praktikuojantis DAO jogą jai atrodo labai paslaptinai, bet vis tik patikimas; o iš Vakarų Tradicijos kabalisto pasišaipto arba jo bijo ir privengia. Liūdna, bet tai kyla iš

Vakarų kabalistų darbo metodo. Pirmą tokio aplinkinių požiūrio priežastis yra ta, kad jie dirba po vieną ar grupėmis ir visada slapta, hermetiškai. Antra priežastis yra ta, kad Vakarų kabala tapo magijos sinonimu, o Vakaruose religija pasistengė, kad magija prarastų savo konkurencinę jėgą ir įgytų prastą reputaciją. Biblijoje dar randame epizodų, kuriuose magas vertinamas kaip išminčius; trys magai, išminčiai (priklausomai nuo Biblijos vertimo) žvaigždės vedini aplanko Kūdikelį. Tais laikais magas dar turėjo išminčiaus reputaciją, o dabar iš jo šaipomasi arba bijoma, bet ar susimąstoma, o kuo iš viso užsiima magas?

Vakarų kabala žavi tuo, kad *ji nepaprastai griežtai susisteminta ir puikiai organizuota*. Joje panaudota viena vienintelė bazinė schema, iš kurios galima išvesti visą sistemą. Ši schema – tai *Gyvybės Medis*. Visi daiktai Visatoje, šiame pasaulyje, turi savo vietą Gyvybės Medyje. Vakarų kabalistas, arba magas, didžiąją savo darbo dalį atlieka vidiniame lygmenyje. Jis mokosi kilti ir leistis Medžiu. Magas stato savo vidinę šventyklą, iš kurios po to atlieka visas savo keliones. Jis palieka žemę ir visada į ją grįžta, jis aprėpia ir įvaldo visus tris pasaulius: viršutinį, vidurinį ir žemutinį.

Pagrindinis Vakarų kabalisto pasaulėžiūros postulatų: pradinis Visatos šaltinis yra Nepažinysis. Vadinasi visa egzistencija yra Nepažiniojo pasireiškimas. Žydų kabalistai ir daosistai visiškai pritaria šioms pažiūroms.

TRŪKSTAMA GRANDIS: ŽYDŲ IR VAKARŲ KABALA

Pačioje savo egzistavimo pradžioje kabala buvo vien tik žydų sistema ir vystėsi kaip ezoterinis Toros aiškinimas.

Tora, arba *Penkiaknygė*, – tai penkios pirmosios Biblijos knygos: *Pradžios knyga, Išėjimo knyga, Kunigų knyga, Skaičių knyga, Pakartotino Įstatymo knyga*³. Jų autorystė priskiriama Mozei, ir jos visose bet kur pasaulyje veikiančiose sinagogose saugomos ranka rašytuose ritiniuose, o spausdintu pavidalu yra į daugelį pasaulio kalbų išverstos kaip Biblijos dalis.

Kaip ir visos religijos, taip ir judaizmas turi savo mistinę, slaptą tradiciją. Tokia ezoterinė tradicija žydams yra kabala, kuri beveik per visą savo istoriją, keičiantis kartų kartoms, egzistavo tik kaip žodinis perdavimas – iš rankų į rankas, iš mokytojo mokiniui. Pats žodis kabala, žydų teigimu⁴, reiškia “perdavimas”, tuo pabrėžiant, kad kabaloje slypinčias žinias galima betarpiškai gauti tik iš į jas išventinto mokytojo. Žydų kabaloje egzistuoja daugybė kryptų, srovių ir mokyklų, kurių rabinai, slėpdami savo pakraipus nuo kitų, dar labiau užtamsino ir pripainiojo (užkabalino). Negalima kalbėti

³ Tai tradiciniai krikščioniški Penkiaknygės pavadinimai. Žydai šias knygas vadina pagal pirmuosius teksto žodžius: *Berešit* – „Pradžioje“, *Vezle Šemot* – „Šie yra vardai“, *Vajikra* – „Ir pasišaukė“, *Bemidbar* – „Dykumoje“, *Ele Gadebarim* – „Šie yra vardai“.

⁴ Žymus XX a. sufijus Idris Šachas savo knygoje „Sufijai“ (iš jos dėstoma Oksfordo Universitete) viską pakreipia sufijų naudai ir įrodo, kad „arabų gramatikos pagrindu susikūrė žydų raštas ivritas. Pirmąją ivrito gramatiką sudarė žydų kilmės sufijus Saadi (m. 942 m.). Ivrito kalba savo gramatiką žydai pradėjo studijuoti tik nuo XII a. vid. Sufijai ir jų ordinas „Skaistieji Broliai“ išrutuliojo tai, ką jie vadino pačiu seniausiu mokymu, slaptu išbaigtumu bei galios pažinimu, ir perdavė tai arabizuotiems žydams. Judėjų kabalistai šį mokymą pritaikė tų laikų žydiškai mąstysenai. Taip arabų kabala tapo žydiška, o vėliau ir krikščioniška pažinimo sistema. Tačiau sufizmo mokyklos, niekada nesureikšminusios rašytinių žinių, tebesiejo sufiskų ritualų praktiką su senuoju kabalistiniu mokymu, ir būtent šia forma, o ne per žydišką kabalą, sufijai darė įtaką žydų misticizmui. Patys žodžiai „arabiškas“ ir „žydiškas“ sufijams mažai tereiškia, nes jie eina nesidairydami sufijų Keliu. Kabala per amžius buvo išorinė struktūra, kurią išmintingieji naudojo savo konkretiems tikslams. Kaip ir daugelis kitų tokio paties tipo sistemų, laikui bėgant, kabala išlaikė tik savo išorinę struktūrą, bet naudojimo praktikos vidinė dalis giliai nugrimzdė į hermetines sferas. Sufijams magija, kabala ir stebuklai tėra tik aktyvios funkcijos susijusios su konkrečiu laiku, vieta ir kitomis aplinkybėmis“.

apie kabalą kaip apie vieningą sistemą: *egzistuoja vienas žinių kompleksas*, kurį kiekviena tradicija savaip komentuoja ir aiškina jau penkis tūkstančius metų.

Beveik per visą savo istoriją kabala buvo išimtinai žydų sistema. Tik XII a. Ispanijoje nuo jos buvo nuimtas slaptumo šydas. Būtent tada atsirado schema dabar žinoma kaip Gyvybės Medis ir susiejanti kabalos ortodoksinę žydų tradiciją su Vakarų tradicija. Su Gyvybės Medžiu susijusi beveik visa Vakarų kabalistika, o žydų kabalistikoje Gyvybės Medžio schemai skirta daug kuklesnė vieta.

Pirmą kartą Gyvybės Medžio schema pasirodė 1516 m. išleistoje knygoje *Portae Lucis*. Tai lotyniškas kabalistinio veikalų *Šaarei Orah (Šviesos Vartai)* vertimas. Šį veikalą apie 1290 m. parašė rabis (žydų mokytojas) Juozapas Hikatilėjus (1248 – 1323). XIII a. tarp žydų buvo ypatingas tuo, kad jie skelbė vieną po kitos pranašystes, liudijančias Mesijo atėjimą; ryškiausiai pranašystę išdėstė vienas iš ryškiausių to meto kabalistų Abraomas Abulafija. Iki 1516 m. apie patį *Šviesos Vartų* originalą žinojo nedaugelis ir tai tik kaip apie rankraštį. Būtent lotyniškas vertimas *Portae Lucis* pasižymėjo viena svarbia detale: ant titulinio lapo buvo pavaizduotas žmogus rankose laikantis medį su dešimt sefirot (dieviškų emanacijų).

Šio knygos publikacija yra naujos kabalos gimimo data. Šiam 1516 m. leidiniui galima priskirti terminą krikščioniška kabala. Reikšminga detalė, kad originali *Portae Lucis* versija ivrito kalba buvo išleista tik vieną kartą 1559 m., t. y. kitais metais po pirmosios *Zoharo* (Švytėjimas, arba Spindesys) knygos leidimo, kuri kartu su *Sefer Jecira* sudaro žydų kabalos klasiką. Apie du tūkstančius puslapių sudarantis kolosalus *Zoharo* veikalas tais laikais sukėlė revoliucines permainas žydų kabaloje, bet beveik nepadarė jokios įtakos Vakarų kabalai. Tačiau mažai kam žinoma *Portae Lucis* knyga nepaprastai pakeitė dvasinį Vakarų gyvenimą dviem aspektais.

Pirmas aspektas. Iš karto po *Portae Lucis* pasirodymo lotynų kalba keletas fanatikų dominikonų kreipėsi į popiežių Leoną X-ąjį, reikalaujanti konfiskuoti ir sudeginti iš viso visas žydų knygas kaip erezijos ir pagundų židinį. Tačiau jau 1517 m. krikščionis mistikas Johanas Reichlinas (Johann Reuchlin, 1455 – 1522) savo klasika tapusiame veikale *De Arte Cabalistica* (Apie kabalos meną) panaudojo citatas iš Hikatilėjaus knygos, kad įtikintų popiežių, kuriam dedikavo savo kūrinį, jog šis žydų mokymas yra vertingas – ir žydų knygos buvo išgelbėtos.

Reuchlinas buvo įsitikinęs, kad kabala yra grynai krikščioniškas mokslas. Jis tikino, kad patriarchų epochos laikais, dar prieš Mozę, Dievo Vardą buvo galima užrašyti trimis raidėmis *Jod – He – Vau*, sudariusiomis Trigramatoną. Vėliau Mozei pirmą kartą buvo atskleistas Dievo Vardas jau iš keturių raidžių, arba Tetragramatonas *Jod – He – Vau – He*, apie ką byloja ir pati Biblija (Iš. 3, 14)⁵. Pagaliau Jėzaus Kristaus atėjimas pakeitė Tetragramatoną į Pentagramatoną *Jod – He – Šin – Vau – He*, kai prie jo prisidėjo raidė *Šin*. Pentagramatonas – tai žydiškas Jėzaus vardas – Ješua. Šio vardo pagrindu kūrėsi krikščioniška kabala.

Be to, Reuchlinas įrodė, kad kabalistų religinėje praktikoje buvo daugiau meilės Dievui, negu tradiciškai žydai turi baimės Dievui. Ta prasme, Reuchlino nuomone, kabalistai eina išvien su krikščionimis. Reuchlinas stengėsi įtikinti popiežių, kad kabaloje minint Mesiją yra turėtas mintyje Jėzus. Iš tikrųjų kabalistai netikėjo, kad Mesijas jau apsireiškė – skirtingai nuo krikščionių, pripažinusių Jėzų Mesiju.

Antras aspektas. *Portae Lucis* knyga padarė didžiulę įtaką pačioms įvairiausioms Europos okultinėms grupėms, ir ši įtaka nemažėja net mūsų dienomis.

Portae Lucis knygoje išdėstytų idėjų negalima vertinti kaip šiuolaikinių žydų kabalistų mokymo pagrindo. Šiuolaikiniai žydai kabalistai laikosi *Zoharo* knygos mokymo, t. y. tos jos klasika

---

⁵ „Dievas Mozei tarė“ „Aš esu, kuris esu“; šis Dievo pareiškimas yra asmeniško Dievo Vardo *Jahveh* ištaka iš hebrajiško veiksmažodžio *hajah* – lietuviškai *būti*, vienaskaitos trečias asmuo: *jis yra*.

tapusios interpretacijos, kuri išdėstyta didžio rabio Izaoko Lurijos (1524 – 1572) parašytame kūrinyje *Ari*. Lurijos kabala be galo sudėtinga ir visiškai nesuvokiama neįšventintiesiems. Tačiau jeigu vis tik pavyksta prisikasti prie mokymo esmės, galima išvysti, kad pagrindinės jos nuostatos daug kuo panašios į tą visatos ir jos evoliucijos aprašymą, kurį mums pateikia šiuolaikinė fizika.

Lurijos kabala pagrindinį dėmesį skiria žemutiniam pasauliui – tamsos karalystei ir demonų buveinei, į kurią buvo išvartytos (patyrė nuopuolį) dieviškos šviesos kibirkštys. Kelionę į šį *dvasinių apvalkalų* pasaulį, vadinamą *klipot* pasauliu, Lurijos pasekėjai atlieka pasitelkę meditacijos techniką. Jie keliauja tam, kad išlaisvintų šias Dievo kibirkštis ir išvestų jas į viršutinį pasaulį. Toks procesas buvo pavadintas Vienijimusi, nes šiuo atveju kabalisto pastangos sutelktos tam, kad įtakotų dieviškos šviesos grįžimą iš niūrios *klipot* tamsos ir jos susiliejimą su Dievišku Šaltiniu.

Lurijos kabala išlieka beveik nežinoma kabalistinės Vakarų Tradicijos pasekėjams. Vakarų kabalistus labiausiai domino Gyvybės Medis ir sefiros, o tai sudaro toli gražu ne visą žydų kabalą, neatskiriamai persipynusią su žydų etika, morale ir religija. Be to, su Gyvybės Medžiu ir Vakarų kabalistika tampriai susijusi Taro pažinimo sistema, kuriai žydų kabalistai jaučia tokią antipatiją, kad apie ją linkę iš viso niekada neužsiminti.

Tokia šių dienų situacija kabalos sferose. Galima sakyti, kad Vakarų ir žydų kabalistai tiesiog nepažįsta vieni kitų. Žydų ir Vakarų kabala – dvi labai skirtingos tradicijos. Tai, kas priimta vadinti Vakarų kabala, yra *Vakarų pasaulio atskirų elementų skolinimosi iš žydų kabalos ir jų sumaišymo su kitų tradicijų elementais rezultatas*. Šis skolinimasis ir maišymas prasidėjo, tikėtina, dar XII a., kai pradėjo kilti žydų kabalą dengęs paslapties šydas. Kabala tapo vis labiau prieinama Europos žydams, kurie perdavinėjo žinias savo kaimynams krikščionims.

Visuotinai priimta nuomonė, kad Vakarų kabala pradėjo formotis Atgimimo epochoje, suimdama į save be pradinio šaltinio, žydų kabalos, taip pat ir *rozenkreicerių mokymą, astrologiją, sufijų misticizmą, atrastą Rytuose kryžiuočių žygių metu, magiją, alchemiją, hermetizmą ir apskritai visus slaptuosius to meto mokymus, jau nekalbant apie grynąjį krikščioniškąjį misticizmą*.

Pirmieji kabalą priėmė dvasininkija ir aristokratija. Kabala jiems buvo jų luomų dėmesio vertas mokslingas užsiėmimas ir ilgą laiką kaip priedanga buvo tiems krikščionims, kurie norėjo užsiimti okultizmu, nebijodami būti apkaltinti raganavimu ar erezija.

XIX a. viduryje Vakarų kabalistikoje įsitvirtino dar vienas labai svarbus skyrius – Taro, kuri iki to meto buvo tik būrimo sistema. Nėra abejonės, kad kažkada iš tikrųjų egzistavo hermetinės okultinės mokyklos, turėjusios žinias apie ryšį tarp 22 Taro malkos kortų ir šventojo alfabeto.

Pirmieji šių žinių fragmentai buvo atrasti Prancūzijoje, kai 1850 m. žinomas okultistas Elifas Levis išleido dvitomį: *Transcendentinės Magijos Doktrina* ir *Transcendentinės Magijos Ritualas*. Levis pateikė magiją kaip transcendentinę sąmonės praplėtimo sistemą, pagrįstą Taro, ir įrodė, kad Taro esmę sudaro kabalos principai. Šio knygos pasirodymas sukėlė tikrą audrą.

Žydų kabalistai niekada nesutiko su tuo, kad Taro turi bent kokią nors sąsają su kabala. Akivaizdu, kad tai susiję su draudimu piešti Dievo atvaizdą, kuris suformuluotas Dešimtyje Įsakymų, o taip pat su mąstymo inertiškumu. Nors žydų kabala pagrįsta numerologija, kurios idėjos, žodžiai ir frazės su vienodu skaitmeniniu turiniu analizuojamos kaip turinčios vidinį ryšį (kiekviena ivrito raidė turi savo skaitmeninę reikšmę), jie neįžvelgė jokio ryšio tarp 22 kortų ir 22 žydų alfabeto raidžių. Galbūt tai yra pagrindinė nesantaikos tarp žydų ir Vakarų kabalistų priežastis. Nesigilinsiu į visus “už” ir “prieš” iš kiekvienos pusės. Žydas kabalistas, kai jis kalba, kad Taro neįeina į kabalą, teisis lygiai taip pat kaip ir Vakarų kabalistas, kuris teigia, kad įeina. **Kiekvienas iš jų kalba apie savo Kabalos sistemą.**

Vakarų kabala tapo žinoma tik XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje Anglijoje, kur ją pradėjo naudoti išgarsėjęs okultinės grupės, tokios kaip *Auksinės Aušros ordinas* ir kt. Didžioji

šiuolaikinės Vakarų kabalistikos dalis remiasi šių anglų tyrinėtojų darbais. Šie okultistai išbaigė sistemą, susintetino ją su Egipto žynių žinių likučiais ir įnešė į ją egiptietišką atributiką. Žydu kabalistika prieinama tik siauram grynakraujų žydu ratui, o Vakarų kabala yra universali savo sugebėjimu apimti visas sistemas. Tikriausiai jai labiau tiktų pavadinimas **Vakarų Tradicija**⁶, o ne Vakarų Kabala.

Vakarų Tradicija, lyginant su jos daosistine ir žydiška seserimis, dar labai jauna. Jai dar augti ir augti. Tačiau ir žydu kabala dar tik pradeda busti iš ilgo miego periodo. Šiuolaikiniai žydiškos kabalos mokslininkai (tokie kaip Heršonas Šolemas) vėl gražina jai teisėtą statusą. Puikūs rašytojai (tokie kaip Arjė Kaplanas) po daugiau kaip šimto užmaršties metų vėl buvo atrasti ir sudomino tiek ir klasikinius žydu ortodoksus, tiek ir anarchistiškai nusiteikusius chasidus vėl studijuoti ir taikyti praktikoje kabalą. Izraelio universitetuose atsirado kabalos katedros. Rabino Filipo Bergo pasekėjai skleidžia ir aiškina ją tiesiog Niujorko gatvėse. Kabala pradėjo grįžti į gyvenimą, kai žydai susivokė turintys savo mistinį palikimą. Galbūt tai jų reakcija į nusivylimą „racionalių“ pasauliu po Holokausto tragedijos, o galbūt visiškai naujos eros pradžia. Laikas parodys.

VISATOS STRUKTŪRA

Daosistų ir kabalistų nuomonės apie pirminį visų daiktų Šaltinį visiškai sutampa.

Viskas kilo iš Niekos. Daosistai šį pirminį Šaltinį vadina *Udzi* (Begalinumus). Kabalistai jį vadina *Ain* (Niekas) arba *Ain Sof* (Begalinumus, Beribiškumas).

Udzi arba *Ain* yra didžiausia Visatos paslaptis. Ji egzistuoja už mokslo dėsnių ribų, nors šiuolaikinis mokslas jau šturmuoja jos prieigas. Ji yra už šių žodžių ir minčių. Ji yra už proto ir realybės ribų. Apie ją galima kalbėti, bet jos neįmanoma išreikšti žodžiais. Jeigu jūs pabandytė aprėpti ją savo protu, tai prarasite proto stabilumą ir ramybę. Jeigu jūs galvojate, kad žinote, kas yra Begalinumas, tai jūs klystate. Tai – Nežinomybė.

Pradžioje nebuvo nieko. Nebuvo nei laiko, nei erdvės. Nebuvo nei viršaus, nei apačios, nei rytų, nei vakarų. Nebuvo nei blogio, nei gėrio, nebuvo nei gyvybės, nei mirties, nei vyriško, nei moteriško elementų. Nebuvo nei dangaus, nei žemės.

Šis „Niekas“ yra už DAO ribų, nes DAO yra žodis, kurį galima ištarti. „Niekas“ yra už *Udzi* ir *Ain Sof* ribų, nes tai taip pat žodžiai, kuriuos galima ištarti. Tačiau jeigu nebūtų šių žodžių, mes iš viso negalėtume kalbėti apie tai. Tai didžioji paslaptis, didysis paradoksas. Norint perduoti aukščiausiojo, begalinio „Niekos“ idėją, mums reikalingi žodžiai. Ir tuo pačiu pats šios idėjos perdavimas jau yra Begalinumo apribojimas. Kabalistai šį begalinį „Nieką“ vadina *Ain Sof*. Tačiau ir šie žodžiai jau savaime sukuria ribą.

Udzi ir *Ain Sof* galima išgyventi, bet neįmanoma apibūdinti. Išgyvenimo metodas – meditacija, transas, pakitusi sąmonės būseną. „Niekos“ išgyvenimas yra giliausia mistinė patirtis. Šios patirties visada siekė ir kabalistai, ir daosistai. Šamanui „Niekas“ yra Trijų Pasaulių Šaltinis, vienu metu egzistuojantis kiekviename iš jų, pranokstantis didžiausią Viršutinio pasaulio aukštį ir Žemutinio pasaulio bedugnės žemumą.

Šios patirties neįmanoma apibūdinti, nes ji yra už proto suvokimo ribų, už žodžių ribų. Norėdamas pasiekti šią būseną mokinys turi atpratinti nuo plepumo savo protą, t. y. nutildyti jį.

⁶ Vakarų Tradiciją reikėtų vertinti kaip penktos rasės penktos porasės (žr. E. Blavatskajos „Slaptąją doktriną“) pažinimo sintezę, suėmusią į save visas iki tol egzistavusias vidinio pažinimo sistemas ir išstobulinius jas šiuo nauju sintetiniu senjojo egiptiečių Taro pavidalu iki mokslo ir meno. Žydai, kilę iš ketvirtos rasės penktos porasės semitų, nepripažįsta šios Taro sintezės, kuri pranoksta jų tautos dharmą (uždavinius).

Daosistai šiai vidinei būsenai nusakyti turi puikią poetinę išraišką: „Tikroji tuštuma yra tikroji buveinė“.

Šiuolaikinis Lurijos kabalos pasekėjas Arjė Kaplanas tokią sąmonės būseną vadina sefira *Hokmah* (Išmintis).

Bandymas atlikti meditacinę kelionę į „Nieką“ arba į Nežinomybę be specialių įšventinimų, be specialaus sąmonės paruošimo ir meditacinių pratybų gali būti labai pavojingas. Nemaža tokių ieškotojų dalis pasimetė šiuose begaliniuose erdvės toliuose.

Lygindami šias abi sistemas, galime konstatuoti, kad daosistinis metodas yra saugesnis. DAO jogoje daugiau dėmesio skiriama mokinio „išsknijimui“ Žemėje. Jis privalo praeiti ne tik mentalinį, bet ir fizinį pasiruošimą, todėl jam lengviau sugrįžti į fizinį kūną.

Vakarų kabaloje taip pat egzistuoja „išsknijimo“, arba įžeminimo idėja. Tačiau čia įžeminimas yra tik mentalinis. Vakarų kabalistai neturi nuosavų fizinių pratimų, todėl jie dažnai užsiima įvairiomis hatha jogos formomis⁷. Dauguma jų tikriausiai net nežino apie DAO jogos pratimus. Daosistai praktikuoja *taiči* ir daug kitų pratimų kompleksų, kuriuos galima pavadinti bendru *čigongo* vardu. Kadangi ši knyga skirta skirtingų sistemų palyginamąją jai analizei, tai tik pabrėšiu, kad nei Europos kabalistai, nei žydų kabalistai neturi atitinkamos savos sistemos. Šamanas įsižeminimui ir grįžimo iš kelionės į kūną garantijai naudoja šokį ir būgnų ritmą.

Žydų kabalistai naudoja specifinį įsižeminimo metodą. Ieškantis kabalistas turi įsižeminti su Tora, *Istatymu*, ir tik tada bus prileistas prie kabalos studijų. Kabalistui jo ieškojimas yra sakralus dalykas. *Ain Sof* jam yra aukščiausias Dievo aspektas, šventenybė. Judaizmo religijoje įsižeminimas grindžiamas moralinėmis savybėmis, o ne fiziniais pratimais. Rezultatai būdavo patys įvairiausi. Kas pasiekdavo dvasios aukštumą, kas išprotėdavo, o dauguma – pačių geriausių – mirė brandžiam amžiuje. Žydų kabalos kelias yra nukreiptas išimtinai tik į išorę, už kūno ribų, ir grįžimas į kūną čia nėra svarbiausias faktorius.

Pagal žydų kabalisto pažiūras, patyrus Dievo kaip aukščiausio viso ko Šaltinio išgyvenimą, nėra prasmės grįžti į kūną. K. Kastanedos ketvirtoje knygoje apie Meksikos indėno šamano Don Chuano mokymą „Sakmėse apie Jėgą“ galime pasiskaityti, kad šamanizmo tradicija gerai žinojo apie susitikimo su Nežinomybe pavojus. Nežinomybė, arba *Nagvalis*, taip paveikia, kad grįžti į fizinės realybės pasaulį, arba *Tonalį*, su jo triukšmu, skausmu ir tvarka, beveik neįmanoma. Visais atvejais sprendimą grįžti priima kažkas mūsų viduje. Don Chuanas tai vadina mūsų valia. Iš anksto neįmanoma žinoti, kuo baigsis kelionė, liksite Nežinomybėje ar grįšite į Žemę. Grįžimas į Žemę užtraukia jums didelę atsakomybę. Šamanas gauna užduotį, kurios neprikaištingai realizacijai turi pašvęsti visą savo gyvenimą. Jis privalo būti kantrus ir išsivaduoti iš nerimo ar lengvabūdiškumo, nes jį gali negailestingai sunaikinti medžiotojai iš Nežinomybės.

⁷ Kylant vektoriumi materija-dvasia iš apačios, įsižeminimas yra viena iš sąlygų saugiai grįžti į materiją. Leidžiantis vektoriumi dvasia-materija iš viršaus, įsižeminimas grindžiamas dvasinėmis savybėmis, tokiomis kaip dieviška valia, pareiga grįžti į fizinį kūną, o ne fizine jėga. Čia visą reikiamą saugumą priduoja Dieviška Valia, o hatha jogos pratimų suteikiamą fizinę jėgą šiame vektoriuje pakeičia dvasinės jėgos ir fizinio kūno transformacija bei regeneracija. Kaip K. Antarovos „Dviejuose gyvenimuose“ Ali sakė Nikolajui: „Jeigu išmintis ir dvasinė jėga nepakeis senkančių fizinių jėgų...“ (I t. 30 psl.). Tačiau tai įvyksta ne iš karto, o lašas po lašo, todėl atrodo, kad jogos pratimai duoda didesnę efektą. Derinti hathą jogą ir dievišką transformaciją neįmanoma, nes ši joga visą dėmesį prikausto prie fizinės materijos ir neįleidžia į ją dieviškumo. Kaip rašė E. Blavatskaja, Indijoje hatha jogams leidžiama būti tik šventyklų prieangiuose, bet pasitraukus nuo šventyklų atgal nebeleidžiama sugrįžti. Tačiau vektoriumi dvasia-materija tinka Tibeto lamų pratimai, pvz., Peterio Kelderio pritaikyti baltajai rasei. Žr. Christopher S. Kilham, *Penki tibetietiški pratimai*, R. Anankos leidykla, Kaunas, 2003.

Žydą kabalistą, sugebėjusį grįžti iš *Ain Sof*, paprastai visais laikais vadindavo šventuoju. Matyt, nuolankumas buvo vienodai būdingas kabalistui, daosistui ir šamanui, atlaikiusiems susitikimą su Nežinomybe ir sugebėjusiems grįžti atgal. Nuo tada gyvenimas pasikeičia visiems laikams. „Jis tas pats, bet kitas“, – taip daosistai apibūdina šią permainą.

Tokie susitikimai skirti ne kiekvienam, tiksliau, labai nedaugeliui. Jie neturėtų gąsdinti kandidatų ir mokinių. Vakarų kabala numato ištisą seriją gerai paruoštų iniciacijų, leidžiančių saugiai keliauti į nežinomą pasaulį ir jį tyrinėti. Vakarų Tradicijos sistema kupina saugiklių. Mokinys daug laiko turi skirti vidinei brandai ir transformacijai, kad atlaikytų kelionių patirtis. Atlaikęs susitikimą su Nežinomybe vadinamas adeptu arba magu.

Daosizme ir žydų kabaloje būtent *Uczi* ir *Ain* atitinkamai yra visos visatos Šaltinis.

Vakarų kabala išvelgia tris pirminio „Nieko“ lygius arba aspektus. Pirmas – *Ain* („Niekas“), antras – *Ain Sof* (Begalinumai), trečias – *Ain Sof Aur* (Beribė Šviesa). Šis trečias aspektas suvokiamas kaip aukščiausia šviesa, egzistavusi dar prieš visatos pasireiškimą. Čia nėra prieštaravimų, lyginant su žydų kabala. Tiesa, Vakarų kabalistai skirtumams tarp trijų „Nieko“ aspektų teikia didesnę reikšmę ir fiksuoja juos kaip dogmą; o žydai nesureikšmina šių skirtumų ir vertina juos kaip labai subtilius ir sunkiai išvelgiamus.

Daosistai ir kabalistai vieningai sutaria, kad iš *Uczi* ir *Ain Sof* kyla pirminė vienovė – nediferencijuota Visko būseną. Šioje būsenoje nėra prieštaravimų. Daosistai ją vadina *Taiči*. Kabalistai, Vakarų ir žydų, ją vadina *Keter* (Karūna).

Didžioji žydų kabalos dalis skirta įvykiams, kurie privertė *Keter* spinduliuoti, t. y. jos energijoms emanuoti, sklirti į išorę. Šis žinių korpusas plėtėsi nuo senų laikų iki XVI a. vidurio, sudėtingėjo, kol pagaliau didžiausią sudėtingumą pasiekė Lurijos kabaloje. Vakarų kabala, įtraukusį į save Lurijos kabalos sistemą, išvengė filosofinių problemų, kurių iki šiol neišsprendžia žydų kabalistai, todėl labiau tinka mūsų suvokimui.